

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci žalobkyne **S. H.**, bytom UL. Ľ. K. X., M., zastúpenej J. H., G., H., proti žalovanej **Sociálnej poisťovni, ústredie**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava **o preplatok na dávke v nezamestnanosti**, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 13. januára 2011, č. k. 6S/9858/2010 – 46, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 13. januára 2011, č. k. 6S/9858/2010 – 46, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodnutia žalovanej z 1. februára 2010 č. 15145/2010, ktorým bolo zmenené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Michalovce z 12. novembra 2009 č. 400-10247 o povinnosti žalobkyne vrátiť vyplatenú dávku v nezamestnanosti za obdobie od 26. augusta 2008 do 11. januára 2009 podľa § 236 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) z dôvodu, že žalobkyňa bola spätne od 26. augusta 2008 priznaná dávka nemocenského poistenia. Žalovaná zmenila rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa tak, že vo výrokovej časti vypustila písmeno a/ a c/ a v ostatnom rozhodnutí správneho

orgánu prvého stupňa potvrdila a odvolanie žalobkyne zamietla.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia krajský súd dospel k záveru, že je v súlade so zákonom. Krajský súd mal za preukázané, že žalobkyňi, ktorej bol rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Michalovce z 2. decembra 2008 priznaný nárok na dávku v nezamestnanosti od 12. júla 2008 na obdobie šiestich mesiacov pri splnení zákonom stanovených podmienok, bola na jej žiadosť rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Michalovce zo 16. júna 2009 priznaná dávka nemocenského poistenia späťne od 26. augusta 2008 v dôsledku čoho jej výplata dávky v nezamestnanosti za obdobie od 26. augusta 2008 do 11. januára 2009 podľa § 106 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z. nepatrila a preto podľa názoru krajského súdu žalovaná postupovala správne, keď žalobkyňi uložila povinnosť vrátiť neprávom vyplatenú dávku v nezamestnanosti za uvedené obdobie. Námietku navrhovateľky ohľadom právoplatnosti rozhodnutia o priznaní nároku na dávku v nezamestnanosti, ktoré nebolo zrušené, považoval krajský súd za právne irelevantnú s poukazom na rozlišovanie pojmov „nárok na dávku“ a „nárok na výplatu dávky“.

Proti rozsudku krajského súdu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá namietala že krajský súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa obsahu odvolania trvala na tom, že rozhodnutie, ktorým jej bol priznaný nárok na dávku v nezamestnanosti nadobudlo právoplatnosť, nemožno ho preto už meniť, čím rozhodnutie žalovaného o povinnosti vrátiť vyplatenú dávku v nezamestnanosti je protiprávne. Preto navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a rozhodnutie žalovanej z 1. februára 2010 č. 15145/2010 zrušiť.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne v plnom rozsahu pridržiavala obsahu svojho písomného vyjadrenia k žalobe a žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k názoru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podmienky nároku na dávky v nezamestnanosti a na ich výplatu upravuje zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Podľa § 105 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. poistencovi, ktorý splnil podmienky nároku na dávku v nezamestnanosti, nárok na dávku v nezamestnanosti vzniká odo dňa zaradenia do evidencie nezamestnaných občanov a zaniká uplynutím podporného obdobia v nezamestnanosti. Podporné obdobie v nezamestnanosti pre poistenca uvedeného v § 104 ods. 1 a 3 je šesť mesiacov a pre poistenca uvedeného v § 104 ods. 2 sú štyri mesiace. Do podporného obdobia v nezamestnanosti sa nezapočítava obdobie, počas ktorého poistenec nemá nárok na výplatu dávky v nezamestnanosti z dôvodu uvedeného v § 106.

Nárok na dávku v nezamestnanosti (ďalej len "dávka") vzniká odo dňa splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, ak tento zákon neustanovuje inak. Nárok na dávku zamestnanca nezávisí od plnenia povinností zamestnávateľa platiť a odvádzať poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie, poistné na invalidné poistenie, poistné na úrazové poistenie, poistné na garančné poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti; to neplatí na nárok na dávku zamestnanca zamestnávateľa uvedeného v § 7 ods. 2. Nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky (§ 109 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Nebolo sporné, že zaradením do evidencie nezamestnaných žalobkyni nárok na dávku v nezamestnanosti vznikol.

Podľa § 106 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec *nemá nárok na výplatu dávky v nezamestnanosti* za dni, počas ktorých *má nárok na výplatu nemocenského*.

Podľa § 236 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z. z. príjemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila.

Z obsahu spisov vrátane administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že rozhodnutím

Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach zo 4. augusta 2008 bola žalobkyňa zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie dňom 12. júla 2008 a dňa 5. augusta 2008 požiadala o dávku v nezamestnanosti. Bola pritom poučená o právach a povinnostiach poberateľa dávky v nezamestnanosti vrátane skutočnosti, že dávka v nezamestnanosti sa neposkytuje za dni, počas ktorých má poistenec nárok na výplatu nemocenského, ošetrovného, materského alebo rodičovského príspevku a tiež o povinnosti vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak nesplnil povinnosť uloženú týmto zákonom, prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila, alebo vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Michalovce z 2. decembra 2008 bola žalobkyni priznaná dávka v nezamestnanosti vo výške 50 % denného vymeriavacieho základu 565,6313 Sk od 12. júla 2008 na obdobie šiestich mesiacov pri splnení zákonom stanovených podmienok. Dňa 5. decembra 2008 žalobkyňa požiadala o nemocenské od 26. augusta 2008 (odo dňa vystavenia potvrdenia o práceneschopnosti), ktoré jej bolo po preukázaní doby nemocenského poistenia na území členského štátu Európskej únie rozhodnutím zo 16. júna 2009 priznané spätne od 26. augusta 2008.

Žalobkyňa tak v odvolaní proti rozhodnutiu pobočky Sociálnej poisťovne ako aj v žalobe podanej na súd a napokon aj v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietala, že dávka v nezamestnanosti za obdobie od 12. júla 2008 do 11. januára 2009 jej bola vyplatená na základe právoplatného rozhodnutia, pretože spĺňala podmienky nároku na túto dávku. Podľa jej názoru odo dňa platnosti rozhodnutia nie je možné, aby správny orgán, ktorý ho vydal, do jeho obsahu akýmkoľvek spôsobom zasahoval, menil ho alebo ho zrušil.

Nie je možné akceptovať názor žalobkyne, že z dôvodu právoplatnosti rozhodnutia o priznaní dávky je preskúmané rozhodnutie žalovaného protiprávne a že žalobkyňa spôsobila právny chaos, keď platia popri sebe dve protichodné rozhodnutia. Je zrejmé, že rozhodnutie z 2. decembra 2008 je rozhodnutím o nároku žalobkyne na dávku v nezamestnanosti, pre ktorý splnila zákonom stanovené podmienky od 12. júla 2008. Rozhodnutia správneho orgánu prvého a druhého stupňa z 12. novembra 2009 a z 1. februára 2010 sú rozhodnutiami o povinnosti žalobkyne vrátiť vyplatenú dávku v nezamestnanosti za obdobie, za ktoré jej dávka podľa zákona nepatrila. Je nepochybné, že žalobkyňa splnila

podmienky nároku na dávku v nezamestnanosti, avšak odo dňa priznania nemocenského jej výplata tejto dávky nepatrila, pričom samotný nárok na dávku v nezamestnanosti jej nezanikol.

Z uvedeného vyplýva, že *nárok na dávku* (k tomuto dňu sa posudzuje splnenie podmienok nároku na dávku v nezamestnanosti podľa § 104 a 105 zákona č. 461/2003 Z. z.) nemožno zamieňať s pojmom *nároku na výplatu dávky* (ktorý sa v prípade dávky v nezamestnanosti posudzuje podľa § 106 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z.).

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožnil so zisteniami a závermi krajského súdu. Podľa § 106 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z. výplata dávky v nezamestnanosti nepatrí za dni, za ktoré sa vypláca nemocenské. *Je nesporné, že žalobkyni bola priznaná výplata nemocenského od 26. augusta 2008 a že od tohto dňa jej v súlade s ustanovením § 106 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z. nepatrila výplata dávky v nezamestnanosti.* O skutočnosti, že dávka v nezamestnanosti nepatrí za dni, počas ktorých má nárok na nemocenské a o povinnosti vrátiť neprávom vyplatenú dávku bola žalobkyňa poučená, čo potvrdila dňa 5. augusta 2008 vlastnoručným podpisom. Keďže žalobkyni bol nárok na nemocenské priznaný spätne od 26. augusta 2008 do 29. januára 2009, pričom jej bola za obdobie od 26. augusta 2008 do 11. januára 2009 už vyplatená dávka v nezamestnanosti, ktorá jej podľa § 106 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z. nepatrila, bola jej dávka v nezamestnanosti vyplatená neprávom. Vzhľadom na poučenie o tom, že dávka nepatrí za obdobie vyplácania nemocenského žalobkyňa musela vedieť, že sa jej dávka v nezamestnanosti vyplatila neprávom, a preto je povinná neprávom vyplatenú dávku vrátiť.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie žalovanej za zákonné a preto rozsudok krajského súdu v súlade s § 250ja ods. 2 veta druhá v spojení s § 219 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo žalobkyňa v odvolacom konaní nebola úspešná a žalovanej žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. marca 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Dagmar Bartalská